

'Ülkemizde turist olmak çok acı'

Sinema sanatçısı ve şarkıcı Melike Demirağ ve müzisyen Şanar Yurdatapan, 1980 eylülünde terk ettikleri Türkiye'ye 12 yaşındaki kızlarıyla bugün dönüyorlar. Haklarında hiçbir mahkûmiyet kararı bulunmayan sanatçı çift, Türk vatandaşlığından çıkarıldıkları için Alman vatandaşı olmuşlardı.

DİLEK ZAPTÇIOĞLU

BERLİN - 1980'den beri Almanya'da yaşayan Melike Demirağ ve Şanar Yurdatapan'ın on bir yıllık memleket özlemi bugün saat 17.15'te sona eriyor. Demirağ ve Yurdatapan, on iki yaşındaki kızlarıyla birlikte Lufthansa'ya ait bir uçakla bugün öğleden sonra İstanbul Atatürk Havalimanı'na inecekler. Yarın sabah Basın Müzesi'nde "yurttaşlık hakkı" üzerinde duracakları bir basın toplantısı düzenleyecek olan Yurdatapan-Demirağ çifti, perşembe akşamı sanatçı dostları ile hasret giderecekler.

Müzisyen Şanar Yurdatapan, 2 Eylül 1980'de, eşi sinema sanatçısı ve şarkıcı Melike Demirağ ise 19 Eylül 1980'de Türkiye'yi terk ederek Almanya'ya gelmişlerdi. Şanar Yurdatapan, Atatürk Havalimanı'nda dostları tarafından karşılanacaklarını ve emniyete götürülmeleri için hiçbir neden bulunmadığını belirttikten sonra şu anki hukuki durumları üzerine şunları söyledi:

"Hakkımızda 140. madde kalkmadan önce açılıp sonuçlanmış tek bir dava var. Bu dava geçen yılın aralık ayında lehimize, beraatle sonuçlanmış. Sonuçlanmış diyorum, çünkü mahkeme kararı bize tebliğ edilmedi ve biz kararı avukatımız Halit Çelenk aracılığıyla edindik. Öte yandan savcılık tarafından bize 9 adet tahdit koyulmuş. Bunların 4'ü davayla ilgili olduğu için düşmüş bulunuyor. Diğer 5 tahdit duruyor. Savcılık bunları kendi-

1980 yılından beri Almanya'da yaşayan Melike Demirağ ve Şanar Yurdatapan yarın Basın Müzesi'nde bir basın toplantısı düzenleyecekler.

ARKADAŞ

SÖZ VE MÜZİK: ŞANAR YURDATAPAN

*Bir kıvılcım düşer önce, büyür yavaş yavaş
Bir bakarsın volkan olmuş yanmışsın arkadaş
Dolduramaz boşluğunu ne ana ne kardaş
Bu en güzel en sıcak duygudur arkadaş*

(Konuşma)

"Evet arkadaş, kim olduğumu, ne olduğumu, nereden gelip nereye gittiğimi sen öğrettin bana. Elimden tutup karanlıktan aydınlığa sen çıkardın. Bana yürümeyi öğrettin yeniden, el ele ve daima ileriye... Bir gün, bir gün birbirimizden ayrı düşsek bile Biliyorum, hiçbir zaman ayrı değil yollarımız. Ve aynı yolda yürüdükçe gün gelir ellerimiz yine dostça birleşir, ayrılıksa bile kopamayız..."

*Ortak olmak her sevince, her derde kedere
Ve yürümek ömür boyu beraberce el ele
Olmasın hiç o taa içten gülen gözlerde yaş
Yollarımız ayrılırsa bile seninle arkadaş...*

1974, İstanbul

liğinden ortadan kaldırmıyor. İle kendimizin uğraşması gerekiyor". Yurdatapan "bu tahditler nede-

niyle yurtdışına çıkışlarının engellenebileceğini, ama Alman vatandaşlıklarını için eğer öyle bir sorun çıkarılırsa haklarının

artık Türkiye'deki Alman konsoloslukuna temsil edileceğini" söyledi. Demirağ ve Yurdatapan, on yıl boyunca yurttaşlık hakkının çıkmasını beklediklerini, 17 Eylül 1990'da yurttaşlık haklarına kavuşmak ümitlerini kestiklerini, aynı gün oturup Türkiye'ye dönmeye karar verdiklerini ve bu yüzden Alman vatandaşlığına geçtiklerini bildirdiler. Yurdatapan, "Kesinlikle dönmek için hükümetin değişmesini veya şartların yumuşamasını beklemedik; kararımızı bir yıl önce verdik" dedi.

Demirağ-Yurdatapan çifti yeniden Türk vatandaşlığına dönüş konusunda ise şu görüşü savunuyor: "Yurttaşlık hakkımızı geri almak için başvurmayı reddediyoruz. Devlet eğer yurttaş için varsa, ona saygı duymayı görev bilmelidir. Yurttaşlık hakkının tüm hakları gibi 'herkes için' olduğu, 'doğuştan kazanıldığı' ve 'kendi rızası olmadan geri alınmayacağı' anayasasının temel haklar bölümüne geçirilmiştir" Kendi ülkelerin de turist olmanın acısını tattıklarını söyleyen Yurdatapan ve Demirağ, devletin "Ben asarım, keserim, yine de sen benim ayağıma geleceksin" mantığının, ancak ortaçağa yakıştığını ve değişmesi gerektiğini sözlerine eklediler.

Türkiye'de kalmayacaklar

Demirağ, Yurdatapan ve kızları, Noel tatilinden yararlanarak geldikleri Türkiye'de kalmayacaklar. Müzik ve diğer işlerinin Almanya'da devam ettiğini, kızlarının burada okuduğunu ve Almanya'ya alıştığını söyleyen Yurdatapan, "Bir ayağımız burada, bir ayağımız Türkiye'de yaşamaya devam edeceğiz" diyor. Melike Demirağ, Almanya'ya döndükten sonra şubat ayında Ankara'ya giderek Yılmaz Güney'in "Sürü" filminin gösteriminde hazır bulunacak.

Basın toplantısı

"Türkiye'ye geleceğine çok sevindiklerini, ama biraz da insanların uğramış olduğu büyük değişimden korktuklarını" söyleyen Yurdatapan ve Demirağ'ın yarınki basın toplantısına İlhan Selçuk, Türkiye Yazarlar Sendikası'nı temsil eden Oktay Akbal, PEN Kulübü temsilcisi Atıl Behramoğlu, anayasa konusunda bilgi vermek üzere Bülent Tanör ve yurttaşlık hakkıyla ilgili konuşacak olan Prof. Dr. Yücel Sayman katılıyor.

PORTRE MELİKE DEMİRAĞ

Arkadaş'la üne kavuştu

Kültür Servisi — Melike Demirağ henüz on sekiz yaşındayken, 1974 yılında Yılmaz Güney'in şu sıralar gösterimde olan "Arkadaş" filminde rol almış ve üne kavuşmuştu. Sanat yaşamına bu filmle başlamıştı, ama hemen ardından müzik çalışmalarına yönelmiş, bu filmin müziği olan "Arkadaş" adlı şarkıyla ilk plağını yapmıştı.

Melike Demirağ böylece, müzik çalışmalarında yoğunlaştı ve plakları, uzunçaları ve kasetleri peşi sıra geldi. (Bu arada bir de "Sürü" filmindeki oyunuyla aldığı ödül var...) Taa 17 Eylül 1980'e dek sürdürdü bu çalışmalar. Bu tarihte, o zamanlar bir yaşında olan kızı Zeynep ile birlikte yurtdışına çıkan Melike Demirağ, 1980'den

inanamadım. 400 bin km'nin üstünde... Bu, ekvator çapının 10 katı. Yani dünyayı en geniş çapından 10 kez dönmek demek. Ürüktü ve bir daha kontrol ettim, doğru. En azından otomobilimizin km saati yılda 45 bin km gösteriyor. 11 yılda yarım milyon km eder. Dörtte birini günlük kullanıma saksak, -evinde oturan Alman yılda 5-7 bin km eskitir arabasını- ve uçakla gittiğimiz ABD'yi, Avustralya'yı, Meksika'yı, SSCB'yi katarsak, toplam yanlış değil. Çok kabaca, her yıla bir dünya turu düşüyor..."

Bilindiği gibi Melike Demirağ ve Şanar Yurdatapan 1983 yılında yurttaşlıktan çıkarılmışlardı. İkili için önemli olan

Sinema sanatçısı Yılmaz Güney'in yönettiği 'Arkadaş' filmiyle ünlenen Melike Demirağ, filmin ismini taşıyan şarkısıyla da o dönemin en popüler müzik sanatçıları arasına girdi. Demirağ, 1980'den bu yana 200'den fazla müzik bestesine imzasını atan eşi Şanar Yurdatapan'la birlikte, başta Almanya olmak üzere Meksika, ABD ve Avustralya'da konserler verdi.

bu yana 200'den fazla parçaya imzasını atan besteci ve söz yazarı eşi Şanar Yurdatapan ile birlikte Almanya'da yaşıyordu. 80'li yıllarda müzik çalışmalarını Almanya'da sürdüren sanatçı çift, bu süre içinde Meksika, ABD, Avustralya başta olmak üzere çeşitli ülkelerde konserler verdi. Ayrıca çeşitli ülkelerde müzik ve siyasal içerikli TV programları da yaptılar. Yaklaşık 11 yıldır "Türkiye'den uzak yaşamı" şöyle anlatıyor Şanar Yurdatapan: "Birkaç ülke hariç tüm Avrupa'yı dolaştık. Amerika'ya, Avustralya'ya gittik. Her yolculuğum kaç km olduğunu da yazıp topladım. Gözlerime

Türkiye'deki koşulları: "Bizim için önemli olan istediğimiz koşulların olması"

Melike Demirağ, "sürgün" yıllarında Türkiye'den o kadar uzak değildi belki de: "Bir sanatçı için yurdunda olmak, yapıtlarının halka ulaşması demektir."

Melike Demirağ ile Şanar Yurdatapan'ın yeni kasetleri "Hariçten Gazel", "Alışmadım" adlı parça yüzünden Danıştay'da bekliyordu. Ama kaset geçenlerde özgürlüğe kavuştu. "Hariçten Gazel"de 10 parça yer alıyor. Çoğunun bestesi ve sözleri Yurdatapan'ın. Parçalardan birinin solisti de Demirağ ile Yurdatapan'ın 12 yaşındaki kızları Zeynep.

24.12.91

